

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobkyně: **V. K.**
zastoupené advokátem Mgr. Zdeňkem Honzíkem
sídlem Rooseveltova 49/16, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Generální ředitel Vězeňské služby ČR**
sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2017, č. j. VS-47599-4/ČJ-2017-80000L-51ODV, ve věci služebního poměru

takto:

- I. Rozhodnutí Generálního ředitele vězeňské služby ČR ze dne 2. 6. 2017, č. j. VS-47599-4/ČJ-2017-80000L-51ODV se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Zdeňka Honzíka, advokáta se sídlem Rooseveltova 49/16, 301 00 Plzeň.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

I. Vymezení předmětu řízení

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 17. 8. 2017 se žalobkyně domáhá zrušení výše nadepsaného rozhodnutí Generálního ředitele Vězeňské služby ČR, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí ředitele Věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Vězeňské služby ČR Opava ze dne 29. 3. 2017, č. j. VS -10947-60/ČJ-2017-803220.
2. Uvedeným rozhodnutím ředitele věznice nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o náhradu škody na zdraví ve výši 62 743 Kč, která měla vzniknout v důsledku jednání nadřízeného pracovníka žalobkyně, vedoucího oddělení vězeňské stráže Věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (dále jen „nadřízený“).

II. Žalobní body

3. Žalobkyně se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, neboť se neztotožňuje se závěry odvolacího orgánu, podle kterého nebylo dostatečně prokázáno jednání nadřízeného pracovníka, souvislost tohoto jednání a škodlivého následku jednáním způsobeného.
4. Předně žalobkyně poukazuje na výrokovou část rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (ředitele věznice Opava), ve které se konstatuje následující: *„Žádosti o náhradu škody na zdraví, která měla vzniknout v důsledku jednání vedoucího oddělení vězeňské stráže Vězeňské služby ČR Věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava, nevyhovují.“* Podle žalobkyně je takový výrok v rozporu s ustálenou judikaturou, neboť není srozumitelný, určitý a vykonatelný, neobsahuje popis skutku a časové údobí, což jej činí neurčitým. Výrok má být v rozporu s ustanovením § 181 odst. 4 zákona 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“). S tímto výrokem se následně spokojil i odvolací orgán, což žalobkyně v žalobě rovněž napadá.
5. Žalobkyně je přesvědčena, že ve spisovém materiálu, zejména pak v prvostupňovém rozhodnutí, je obsažen a vyhodnocen dostatek důkazů potřebný pro prokázání jednání nadřízeného a příčinné souvislosti tohoto jednání a škodlivého následku v podobě zhoršeného psychického stavu.
6. Skutkový stav je podle žalobkyně dostatečně prokázán provedeným šetřením orgánu generálního ředitele Vězeňské služby ČR, výpověďmi dvou spolupracovníků žalobkyně, kteří ve výpovědích obsažených ve spisovém materiálu ke správnímu řízení popisují zhoršený psychický stav žalobkyně po návratu z jednání s nadřízeným, výpovědi nadřízeného, který se k jednání měl přiznat a v rozhodnutí ředitele věznice jako orgánu prvního stupně (rozhodnutí uvedené v odst. 1 tohoto rozsudku).

7. Škodlivý následek na straně žalobkyně pak prokazuje vedle již zmíněných výpovědí nastalá pracovní neschopnost a zpráva ošetřujícího lékaře, který škodu způsobenou žalobkyní vyčíslil ve výši 200 bodů. Příčinná souvislost je dle žalobkyně nadále zcela zřejmá.
8. Ředitel věznice ve svém rozhodnutí vyhodnotil zjištěný skutkový stav zcela účelově a své rozhodnutí podřídil obraně svého nadřízeného (nadřízeného žalobkyně), aby zamezil odpovědnosti Vězeňské služby ČR za jednání svého zaměstnance. Obdobného zkreslování se pak podle žalobkyně ve svém rozhodnutí dopouští i generální ředitel vězeňské služby v rozhodnutí o odvolání žalobkyně. V rozhodnutí je opomíjena celá řada skutečností. Žalobkyně se k jednání s nadřízeným musela dostavit podle rozkazu nadřízeného a rovněž nežádala o změnu eskortních směn, ale o změnu dosažitelnosti během následujícího víkendu. K lékaři se žalobkyně dostavila již v den následující po jednání s nadřízeným, nikoliv po devíti dnech, jak uvádí rozhodnutí, což bylo známo i nadřízenému, který ji v tentýž den kontaktoval a oznámil jí zahájení kázeňského řízení. Tvrzené přiznání svého podílu na celé situaci je zcela v rozporu s názorem žalobkyně a vyplývá toliko z vyjádření ředitele věznice.
9. Na základě výše uvedeného je podle žalobkyně napadené rozhodnutí zcela v rozporu s ustanovením § 180 odst. 4 služebního zákona, neboť závěry rozhodnutí nejsou souladné s důkazní situací.

III. Vyjádření žalovaného

10. Ve svém vyjádření žalovaný konstatuje, že žalobkyně byla dne 7. 8. 2015 po dobu přibližně 45 minut vystavena výhrůzkám a nevybíravým útokům ze strany spolupracovníků a na základě této skutečnosti uplatnila vůči zaměstnavateli nárok na náhradu škody jako náhradu za ztrátu výdělku představovou rozdílem mezi služebním příjmem a nemocenskou dávkou. Pracovní neschopnost způsobená zhoršeným psychickým stavem trvala v období od 16. 8. 2015 do 1. 10. 2015.
11. Skutkový děj nebyl kvalifikován jako pracovní úraz a proto připadá v úvahu posouzení podle ustanovení § 98 odst. 2 zákona o služebním poměru. Základními podmínkami takového nároku jsou poškození zdraví vzniklé jiným způsobem než služebním úrazem či nemocí, porušení právní povinnosti při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ní, škoda na zdraví příslušníka a příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vzniklou škodou.
12. K žádnému poškození zdraví žalobkyně v důsledku porušení právních předpisů ze strany nadřízeného a dalších spolupracovníků však podle žalovaného nedošlo, ačkoliv celé jednání lze označit za vybočení z pravidel služební zdvořilosti.
13. Žalovaný má dále za to, že skutkový stav byl zjištěn v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí dostatečně a bez důvodných pochybností. Veškeré zjištěné důkazy byly řádně posouzeny a rovněž byly vypořádány všechny námitky žalobkyně. Závěry žalobkyně o tom, že příčinná souvislost je v dané věci automaticky prokázána, pokud jsou zjištěny některé nedostatky v postupu nadřízeného, jsou mylné.

V. Zjištěný skutkový stav

Shodu s prvopisem potvrzuje

14. Ze spisového materiálu krajský soud zjistil, že v pátek dne 7. 8. 2015 v dopoledních hodinách žalobkyně vznesla vůči svému nadřízenému požadavek na změnu dosažitelnosti v době víkendu s odkazem na množství již odpracovaných přesčasových hodin a možnost zastoupení některým z jejích spolupracovníků z jiné pracovní směny.
15. Kolem 12.00 hod. téhož dne se žalobkyně na výzvu svého nadřízeného dostavila do místnosti eskortní směny, kde měla v přítomnosti dalších šesti spolupracovníků a svého nadřízeného podle jeho pokynu přednést opakovaně svůj požadavek na změnu dosažitelnosti. Následná výměna názorů, při které, jak vyplývá ze spisu, měla žalobkyně na rozdíl od ostatních účastníků po celou dobu stát, se měla týkat rozdělení pracovních směn a měla být vedena konfrontačním způsobem.
16. Po ukončení této schůzky se měla žalobkyně dostavit za jedním ze svých spolupracovníků, který ve své výpovědi potvrdil její silně rozrušený psychický stav. V následujícím týdnu kontaktovala žalobkyně psychiatricku s žádostí o pomoc, v reakci na tuto žádost se k ní žalobkyně dne 19. 8. 2015 dostavila. Žalobkyni byla diagnostikována posttraumatická stresová porucha s panickou úzkostí a nařízena medikace. Lékařská zpráva kvalifikuje následek jako akutní depresivní a stresový syndrom potvrzený psychiatrickým pracovištěm (položka 22) a hodnotí jej ve výši 200 bodů. Dne 14. 8. 2015 (pátek) byla žalobkyně uznána pracovně neschopnou, což bylo zaměstnavateli oznámeno telefonicky dne 16. 8. 2015 (neděle), pracovní neschopnost poté trvala do 30. 9. 2015.
17. V průběhu měsíce srpna žalobkyně s žádostí o prošetření události kontaktovala místopředsedu Nezávislého odporového orgánu Policie ČR. Událost byla následně prošetřena odborem kontroly Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR a ve formě informace postoupena Generálnímu řediteli Vězeňské služby ČR. Informace je součástí správního spisu pod č. j. VS-6907-2/ČJ-2015-800011-SR a ze závěrů v informaci obsažených vyplývá, že pracovní směny nebyly rozloženy zcela rovnoměrně a bylo možné jejich efektivnější plánování, za což je plně odpovědné vedení věznice. Ke konfrontaci ze dne 7. 8. 2015 informace uvádí, že řešení žádosti žalobkyně způsobem, který zvolil její nadřízený, bylo nevhodné.
18. V informaci z šetření se výslovně uvádí: *„Kontrolní orgán hodnotí způsob řešení žádosti nstrm. Kostřibové VOVS (velitelem oddělení vězeňské služby) mjr. Řehůrkem (nadřízeným) za nevhodné. Situaci měl řešit pouze s ní, maximálně za přítomnosti dalšího nadřízeného funkcionáře. Nelze jakéhokoliv příslušníka, byť by neměl pravdu, vystavovat konfrontaci s dalšími kolegy. Navíc v tomto konkrétním případě se prokázalo, že žádosti nstrm. K., mohl mjr. Ř. vyhovět. Je zcela nepřijatelné, aby příslušník, v tomto případě navíc žena, byl vystaven „grilování“ ze strany jiných kolegů pro své názory. Nstrm. K. byla vystavena konfrontaci s dalšími 7 příslušníky včetně svého nadřízeného. Takovéto jednání neměl mjr. Ř. jako nadřízený funkcionář všech přítomných připustit.“*
19. Žalobkyni bylo následně nabídnuto přeložení na jinou směnu případně jiné pracoviště, což žalobkyně odmítla, a došlo k rozhovoru a vzájemnému vysvětlení mezi žalobkyní a ředitelem věznice. V následujících měsících také ve vztahu k nyní projednávané věci došlo k několika rozhovorům mezi ředitelem věznice a nadřízeným, který nebyl v konečném důsledku kázeňsky trestán, došlo však ke zkrácení jeho odměn. V rozhovoru konaném dne 4. 11. 2015 mezi žalobkyní a ředitelem věznice žalobkyně konstatovala, že po návratu z nemocenské se cítí v pořádku a ve službě nemá žádné problémy.

Shodu s prvopisem potvrzuje

20. V napadeném rozhodnutí jakož i v rozhodnutí prvostupňovém nebylo přihlédnuto ke zdravotní újmě konstatované lékařskou zprávou, neboť ta podle závěru správního orgánu v obou stupních nesplňuje požadavky lékařského posudku a nemůže být podkladem pro rozhodnutí o náhradě škody.

VI. Právní posouzení

21. Krajský soud dospěl na základě zjištěných skutečností k závěru, že žaloba je důvodná.
22. Předně je nutné konstatovat, že krajský soud se neztotožnil s námitkou žalobkyně, směřující proti nedostatečnému obsahu výroku rozhodnutí ředitele věznice jako správního orgánu prvního stupně. Žalobkyně neuvádí v žalobě výrok v jeho úplné podobě. Výrok v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně obsahuje odkaz na ustanovení o náhradě škody podle zákona o služebním poměru, identifikaci žalobkyně i právního zástupce a rovněž konstatování, že „nárok na náhradu škody na zdraví měl vzniknout v důsledku jednání vedoucího oddělení vězeňské služby ČR Věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava.“ Z výroku je tak podle zdejšího soudu dostatečně jasné, v jaké věci správní orgán rozhodoval a požadavek ustanovení § 181 odst. 4 služebního zákona zde byl naplněn. Domnělý rozpor s ustálenou judikaturou, kterou žalobkyně uvádí toliko v odvolání proti rozhodnutí ředitele věznice (jako správního orgánu v prvním stupni) odkazem na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 53 Ca 2/2008, však v tomto případě nenastal. Předmětem řízení je v uvedeném rozhodnutí kázeňský přestupek a nikoliv žádost o náhradu škody, tak jak tomu je v nyní projednávané věci. Již z rozdílné povahy těchto dvou řízení je však zjevné, že požadavek na obsah výroku rozhodnutí ve věci kázeňského přestupku není obecně přenositelný na všechna další řízení týkající se služebního poměru a v rozhodování ve věci náhrady škody je nezbytné výrok přizpůsobit specifikům tohoto řízení.
23. V dalších žalobních námitkách pak žalobkyni dle názoru krajského soudu přisvědčit lze. Jak žalobkyně, tak žalovaný totožně konstatují, že žalobkyně byla ve výše uvedeném období v pracovní neschopnosti z důvodu dočasně zhoršeného psychického stavu. Žalovaný přitom zpochybňuje formu stanovení způsobené újmy v podobě lékařské zprávy. Obě strany sporu se však ztotožňují v závěru (jak vyplývá z žaloby, vyjádření k žalobě a také napadeného rozhodnutí), že k verbální konfrontaci dne 7. 8. 2015 došlo v důsledku jednání nadřízeného žalobkyně. Žalovaný na rozdíl od žalobkyně stále trvá na tom, že k újmě na zdraví žalobkyně nedošlo v důsledku porušení právních předpisů nadřízeným. Právě tento závěr žalovaného lze označit za nesprávný. Z výše popsaného šetření odboru kontroly generálního ředitelství jednoznačně vyplývá, že na straně nadřízeného, jakožto osoby ve služebním poměru k Vězeňské službě Policie ČR, došlo ke zcela zjevnému selhání při projednávání pracovních záležitostí. Vytvoření takto nepřívětivé konfrontační situace, při které je žalobkyně *de facto* donucena vznést v dané situaci odůvodněnou námitku směřující proti organizaci pracovních směn za přítomnosti kolegů, je zcela nesprávným postupem, kterým je za určitých okolností (jakou může být například tvrzená pocítovaná přepracovanost žalobkyně) možné přivodit psychickou újmu, která v konečném důsledku způsobí stav pracovní neschopnosti. Žalovanému lze sice přisvědčit v jeho úvaze, že se nejedná o škodu na zdraví při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání podle ustanovení § 100 a následující služebního zákona, závěr o

nemožnosti aplikace ustanovení § 98 odst. 1 a 2 služebního zákona o obecné odpovědnosti za škodu a jinou škodu na zdraví však správný není.

24. Znění ustanovení § 98 odst. 1 služebního zákona, které stanovuje podmínky aplikace i pro odstavec 2 téhož ustanovení, lze v nyní projednávané věci obsahově ztotožnit s ustanovením § 265 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, které v pracovním právu plní v zásadě stejný účel jako dotčené ustanovení služebního zákona. Ustanovení zákoníku práce bylo do současné právní úpravy v téže podobě přeneseno z předcházejícího zákoníku práce, tedy zákona č. 65/1965 Sb. Krajský soud ve své úvaze dospěl k závěru, že judikatura vztahující se k dotčenému ustanovení zákoníku práce je proto aplikovatelná i na nyní projednávaný případ. Z ní pak vyplývá, že odpovědnost zaměstnavatele se zakládá nejen porušením právního předpisu, jak žalovaný ve svém vyjádření k žalobě nesprávně uvádí, ale i porušením právní povinnosti. Takovou právní povinností pak může být nejen povinnost vyplývající z litery zákona, ale i porušení povinnosti mravní, jak se konstatuje již v rozsudku Krajského soudu Praze ze dne 27. 6. 1974, sp. zn. 14 Co 216/74, R 26/1977 (dostupné v ASPI, právní informační systém). V rozhodnutí se uvádí: „*V ustanovení § 187 odst. 1 zákoníku práce jde o škodu, která vznikla pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, a která vznikla porušením právní povinnosti nebo úmyslným jednáním, jež sice není v rozporu s právní normou, ale je v rozporu s pravidly socialistického soužití (nyní úmyslným jednáním proti dobrým mravům). Nerozhoduje, zda k protiprávnosti došlo zaviněným jednáním anebo bez zavinění; nerozhoduje také, zda právní povinnost porušil pracovník organizace nebo jiná osoba nebo jiná organizace. V případech uvedených v ustanovení § 187 odst. 2 zákoníku práce nezáleží na tom, při jaké činnosti vznikla poškozenému škoda. Rozhodné však je, z jakého jednání organizace nebo pracovníků, kteří jednají jejím jménem, vznikla pracovníkovi škoda.*“ Je tedy zjevné, že jednání nadřízeného je v daném případě způsobilé založit odpovědnost zaměstnavatele za škodu.
25. Vedle porušení právní povinnosti podle obsahu ustanovení § 98 odst. 1 služebního zákona ve spojení s výše citovanou judikaturou je další podmínkou nezbytnou k založení odpovědnosti zaměstnavatele za způsobenou škodu porušení takové povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ní nebo pro její výkon. Krajský soud dospěl k závěru, že i tato podmínka je naplněna. K události, která zapříčinila zhoršení psychického stavu žalobkyně, došlo totiž, jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, v pracovní době, na pracovišti, za situace, která byla vyvolána rozkazem nadřízeného žalobkyně a předmětem jednání byla organizace pracovních směn. V dané situaci se tak jednoznačně jedná o porušení právní povinnosti v přímé souvislosti s výkonem služby a obě podmínky pro založení odpovědnosti zaměstnavatele za škodu podle tohoto ustanovení jsou tak naplněny.
26. Jak vyplývá z výše uvedeného, na uplatněný nárok na náhradu škody nemá vliv, zda z šetření vyplynula odpovědnost nadřízeného za kázeňský přestupek či nikoliv, podstatné je, zda ke škodě došlo v důsledku porušení povinnosti jako takové. Zcela stejný závěr pak lze učinit i v případě osobního usmíření mezi nadřízeným a žalobkyní, ze kterého není patrný žádný krok žalobkyně směřující k vzdání se nároku na náhradu škody. Jestliže v následujícím správním řízení dojde správní orgán k závěru, že žalobkyně rovněž nese částečnou odpovědnost za způsob, jakým probíhalo jednání, v důsledku kterého došlo k její pracovní neschopnosti, je nezbytné, aby tuto odpovědnost správně a dostatečně odůvodnil.

27. V závěru považuje krajský soud za nezbytné vytknout správním orgánům prosté konstatování, že žalobkyní předložená lékařská zpráva je jako doklad pro stanovení výše náhrady škody nedostatečná. Byť je pravdou, že zpráva neobsahuje mj. poučení o možnosti přezkumu a nesplňuje tak parametry posudku, je postup správního orgánu v rozporu s ustanovením § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru a ustanovením § 56 správního řádu. Vzhledem k předmětu celého správního řízení je vyjasnění charakteru újmy a případné výše způsobené škody nutné považovat za zásadní důkaz pro správné vyhodnocení žádosti žalobkyně. Správní orgán si v dané situaci měl řádně opatřit podklady potřebné pro rozhodnutí a nikoliv stroze konstatovat, že žalobkyní předložená zpráva je nedostatečná.

VII. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné pro nesprávné právní posouzení žalovaným, a tudíž je dán důvod pro jeho zrušení podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“); ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť ani jeden z účastníků neprojevil v soudem stanovené lhůtě vůli přistoupit k ústnímu jednání.

29. Z uvedených důvodů krajský soud uzavírá, že právní názor žalovaného o neexistenci odpovědnosti za škodu způsobenou žalobkyní a tedy i nároku na náhradu škody je nesprávný. Napadené rozhodnutí soud zrušil a věc v souladu s ustanovením § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

30. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek	3 000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem	
I) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d)
1) příprava a převzetí věci	§ 12 odst. 4
2) sepsí žaloby	vyhl. č. 177/1996 Sb. 6 200 Kč
II) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. I)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. 600 Kč

Celkem

9 800 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobkyni v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající

se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 19. června 2018

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu